

*Vectilžas bibliotēkas
2023. gada
darba pārskats*

SATURS

1. Vispārīgs bibliotēkas raksturojums.....	3.lpp.
2. Finansiālais nodrošinājums.....	3.-4.lpp.
3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums.....	4.lpp.
4. Personāls.....	4.-5.lpp.
5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība.....	5.-7.lpp.
6. Krājums.....	8.-9.lpp.
7. Darbs ar bērniem un jauniešiem.....	9.-12.lpp.
8. Novadpētniecība.....	13.lpp.
9. Projekti.....	13.lpp.
10. Publicitāte.....	13.lpp.
11. Sadarbības tīkla raksturojums.....	13.-14.lpp.

VISPĀRĪGS BIBLIOTĒKAS RAKSTUROJUMS

Vectilžas bibliotēka ir kultūras, izglītības un informācijas iestāde, kas Bibliotēku likumā noteiktā kārtībā reģistrēta Latvijas Republikas Kultūras ministrijā un veic iespieddarbu, elektronisko izdevumu, rokrakstu un citu dokumentu uzkrāšanu, sistematizēšanu, bibliografēšanu un saglabāšanu, kā arī nodrošina tajā esošās informācijas publisku pieejamību un tās izmantošanu.

Vectilžas bibliotēka ir Balvu Centrālās bibliotēkas struktūrvienība, kas izveidojusies par vienotu informācijas saņemšanas vietu ikvienam bibliotēkas apmeklētājam. Tās prioritāte ir pēc iespējas ērtāk apkalpot savus lasītājus, lai viņiem, ienākot bibliotēkā, rastos vēlme te uzkavēties ilgāk un apmeklēt to biežāk. Bibliotēkā vienlīdz ērti ir gan tiem, kas apmeklē abonementu, gan tiem, kas nāk strādāt pie datoriem.

Bibliotēkā ir padomāts arī par pašiem mazākajiem apmeklētājiem – viņiem ir izveidots bērnu stūrītis, kur var zīmēt, krāsot, rotaļāties ar mīkstajām rotaļlietām.

Bibliotēka ir atbalsta punkts skolēniem un studējošiem, piedāvājot nozaru literatūru, kā arī ir iespēja izmantot abonētās datu bāzes.

Vectilžas bibliotēka atrodas Vectilžas pagasta centrā, ērti pieejamā vietā. Pozitīvi ir tas, ka bibliotēka atrodas vienā ēkā ar pagasta pārvaldi, kur atrodas arī sociālā darbinieka kabinets. Apmeklējot pagasta pārvaldi un sociālo darbinieku, iedzīvotāji iegriežas arī bibliotēkā.

Netālu no bibliotēkas atrodas Tilžas pamatskolas Vectilžas pirmsskolas ierstāde, Feldšeru veselības punkts, Sporta un atpūtas centrs un veikals.

Vectilžas pagastā uz 01.01.2023. deklarēts ir 391 iedzīvotājs, no tiem 78 bērni un jaunieši līdz 18 gadu vecumam, bet reāli cilvēku ir daudz mazāk.

Izmaiņas bibliotēkas darbībā pārskata periodā nav notikušas.

Bibliotēkas akreditācija pārskata periodā nav notikusi.

FINANSIĀLAIS NODROŠINĀJUMS

2023. gadā Vectilžas bibliotēkai krājuma komplektēšanai no Balvu Centrālās bibliotēkas budžeta tika iztērēti EUR 700,00 grāmatu iegādei un EUR 450,00 periodisko izdevumu abonēšanai. Ņemot vērā to, ka ar katru gadu grāmatas un preses izdevumi kļūst dārgāki, samazinās iegādājamo eksemplāru skaits. Saimnieciskie izdevumi tika segti no Vectilžas pagasta pārvaldes budžeta.

Piešķirtais finansējums nodrošina bibliotēkas pamatfunkciju veikšanu – krājuma komplektēšanu.

Tabula "Bibliotēkas finansiālais nodrošinājums"

Finansējuma avots	2021. gads	2022. gads	2023. gads
Balvu CB budžets (krājuma komplektēšanai)	1151	1150	1150
Vectilžas pagasta pārvalde	509	509	300

Maksas pakalpojumi	38	52	67
Kopā	1698	1711	1517

MATERIĀLĀ UN TEHNISKĀ STĀVOKĻA VĒRTĒJUMS

Vectilžas bibliotēka atrodas telpā, kas 2006. gadā uzcelta kā piebūve Vectilžas pagasta pārvaldes ēkai. Telpu kopējā platība 60 m², no tās lasītāju apkalpošanai 60 m².

Telpu stāvoklis ir labs, lasītājiem piemērots. Bibliotēkas aprīkojums un mēbeles labā stāvoklī, nodrošina labu krājuma izvietojumu un pieejamību.

Remontdarbi pārskata periodā nav veikti.

Datoru skaits bibliotēkā ir pietiekams, ir multifunkcionālā iekārta.

Tabula "Bibliotēkas iekārtas un aprīkojums"

	Darbiniekiem (skaits)	Lietotājiem (skaits)	Vērtējums (teicams/labs/ apmierinošs/neapmierinošs)	Piezīmes
Datori	1	4	2015.g.	
Plānie klienti				
Multifunkcionālās iekārtas	1		2015.g.	
Printeri				
Kopēšanas iekārtas				
Skeneri				
Citas iekārtas				

PERSONĀLS

Bibliotēkā strādā viens darbinieks - Vectilžas bibliotēkas vadītāja. Strādā 30 stundas nedēļā (0,75 slodzes).

Bibliotēkas vadītājam ir augstākā pedagoģiskā izglītība. Pārskata periodā bibliotēkas vadītāja piedalījās 160 stundu profesionālās pilnveides kursos "Bibliotēku zinību pamati", izglītojošos semināros un pieredzes apmaiņas pasākumos.

Tabula "Apmeklētie profesionālās pilnveides pasākumi"

Norises laiks	Norises vieta	Organizētājs (-i)	Pasākuma nosaukums, galvenās tēmas
12.02.-26.05.	LNB	LNB	160 stundu profesionālās pilnveides kursi "Bibliotēku zinību pamati"
12.04.-15.05.	Platformā ZOOM	Biedrība "Ritineitis" pieaugušo neformālās izglītības centrs "Azote"	80 stundu neformālās izglītības programma "Digitālo risinājumu pielietošana mūsdienīgu procesu transformācijai"
22.03.	Balvu CB	Balvu CB	Balvu novada publisko bibliotēku darbinieku pavasara seminārs 2023
27.10.	Balvu CB	Balvu CB	Balvu novada publisko bibliotēku darbinieku rudens seminārs 2023
23.11.	Balvu CB	Balvu CB	Balvu novada publisko bibliotēku darbinieku rudens seminārs 2023 II

PAKALPOJUMU PIEDĀVĀJUMS UN PIEEJAMĪBA

Bibliotēkas pakalpojumi ir pieejami 30 stundas nedēļā:
no pirmdienas līdz ceturtdienai no plkst. 11.30 – 17.00,
piektdien no 8.00 – 16.00.

Katra mēneša pēdējā piektdiena ir Spodrības diena, kad bibliotēka apmeklētājiem ir slēgta.

Tā kā bibliotēka un pagasta pārvalde atrodas vienā ēkā un bibliotēkas vadītājas pienākumus veic pagasta pārvaldes klientu apkalpošanas speciāliste, tad bibliotēka nepieciešamības gadījumā ir pieejama lasītājiem arī ārpus tās darba laika.

Bibliotēkāres atvaļinājuma laikā bibliotēka ir atvērta vienu dienu nedēļā.
Bibliotēka ir pieejama personām ar īpašām vajadzībām.

Rakstiskas aptaujas par bibliotēkas darba kvalitāti nav veiktas. Bibliotēkas darbā tiek uzklausi apmeklētāju viedoklis un ņemtas vērā vajadzības krājuma komplektēšanā. Darbs notiek sarunu veidā.

Tabula "Bibliotēkas pamatrādītāji"

	2021	2022	2023	% salīdzinot ar iepr. gadu
Lietotāju skaits	98	104	59	+6%; -43%
<i>t. sk. bērni</i>	29	35	17	+21%; -51%
Bibliotēkas apmeklējums	1814	1920	1280	+6%; -33%
<i>t. sk. bērni</i>	240	224	224	-6%; 0%
Virtuālais apmeklējums	970	1390	1928	+43%; +39%

Izsniegums kopā	6011	4249	2008	-29%; -53%
<i>t. sk. grāmatas</i>	1831	633	410	-65%; -35%
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	4199	3492	1598	-17%; -54%
<i>t. sk. bērniem</i>	1047	340	45	-68%; -87%
Bibliotekārais aptvērums % no iedz. skaita pašvaldībā	24,0	26,7	15,1	+11%; -43%
t.sk.bērni līdz 18.g.	36,3	44,9	21,8	+24%; -51%
Iedzīvotāju skaits	408	390	391	-4%; +0,3%

Bibliotēka piedāvā sekojošus pakalpojumus:

- Grāmatas, periodiku
- Uzziņas un konsultācijas par bibliotēkas krājumu, datubāzēm
- Datoru un interneta izmantošanu (ir pieejams bezvadu Wi-Fi pieslēgums)
- Abonētās datubāzes www.letonika.lv; Lursoft laikrakstu bibliotēka www.news.lv
- Konsultācijas darbā ar datoru un informācijas meklēšanu internetā
- Kopēšanu, skenēšanu, izdrukas (maksas pakalpojumi)
- SBA pakalpojumus u.c.

Tabula "SBA rādītāji"

SBA	2021	2022	2023
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	43	24	11
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	2	1	4

Pieaugušo lasītāju apkalpošana vērsta uz kvalitatīviem un informatīviem bibliotēkas pakalpojumiem ikvienam bibliotēkas lietotājam. Lietotājiem pieejamas ērtas un plašas iespējas darbam ar krājumu. Īpaša uzmanība tiek pievērsta individuālajam darbam ar lasītājiem – sniegtas konsultācijas par bibliotēkas krājumu, Balvu CB elektronisko katalogu, novadpētniecības datu bāzi, darba meklējumiem, rēķinu apmaksu, internetbanku izmantošanu, digitālajām datu bāzēm, darbu ar datoriem, kā arī izpildīti pieprasījumi, uzziņas, rezervētas grāmatas, veikts darbs ar parādniekiem.

Bibliotēkā tika veidotas aktuālas un tematiskas literatūras izstādes. Izpildot lasītāju pieprasījumus, tika piedāvāta iespēja bibliotēkā trūkstošās interesējošas grāmatas saņemt ar starpbibliotēku abonementa palīdzību.

Pārskata periodā bibliotēkā tika veidoti jaunāko grāmatu apskati par bibliotēkas jaunieguvumiem, bijušas 12 literārās izstādes par literātiem-jubilāriem, 5 tematiskās izstādes.

Lai bibliotēkas apmeklētājus iepazīstinātu ar pagasta un novada rokdarbnieku veikumu, atskaites periodā tika organizētas trīs izstādes: februārī - Daces Guskas radošo darbu izstāde "Zāči", martā - Andas Bombānes "Pērlīšu rotas" un decembrī - Judītes Mik-Grīņevičas "Sapņu ķērāji" (izstāde turpinās līs 2024. gada februārim).

Pagasta iedzīvotāji bibliotēkā var iepazīties ar Balvu novada pašvaldības jaunāko informāciju, lasot laikrakstu „Balvu Novada Ziņas,” gan arī apmeklējot Balvu novada mājaslapu www.balvi.lv.

Bibliotēkas pakalpojumus izmanto tālmācības un nepilna laika studenti, rakstot studiju darbus un diplomdarbus, jo šeit var saņemt informāciju, kurai nav pieejas no mājas interneta, piemēram, datu bāzes www.letonika.lv; www.lursoft.lv.

KRĀJUMS

Bibliotēkas krājumu veido grāmatas, seriālizdevumi, elektroniskie dokumenti, interneta resursi : bezmaksas elektroniskās datubāzes Letonika un News. Krājuma komplektēšanā tiek ņemta vērā krājuma komplektēšanas koncepcija, krājuma izmantošana iepriekšējā gadā kā arī tiek uzklaustas lasītāju vēlmes. Lielākais pieprasījums ir pēc tulcotās daiļliteratūras, nedaudz pieaugusi lasītāju interese par latviešu oriģinālliteratūru. Tiek papildināts arī uzziņu literatūras un bērnu grāmatu krājums. Tā kā vecumā līdz 18 gadiem aktīvākie lasītāji ir pirmsskolas un sākumskolas vecuma bērni, tad vairāk tiek iepirkta grāmatas tieši šai auditorijai. Liels pieprasījums ir arī periodikai.

Diemžēl gan grāmatas, gan periodika ar katru gadu kļūst arvien dārgākas. Abonējot žurnālus, rūpīgāk tiek izvērtēti, kuri tad ir lasītāju pieprasītākie žurnāli.

Tabula "Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums"

	2021	2022	2023
Pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai	1151	1150	1150
<i>t.sk. grāmatām</i>	700	700	700
<i>t.sk. bērnu grāmatām</i>	133	78	71
<i>t. sk. periodiskajiem izdevumiem</i>	451	450	450
Finansējums krājumam uz 1 iedz. pašvaldībā	2.82	2,95	2,9
Finansējums krājuma komplektēšanai kopā	1688	1225	1534

Krājums bibliotēkā pamatā tiek papildināts, iegādājoties grāmatas par pašvaldības līdzekļiem, kā arī saņemot no LNB bezatlīdzībā un individuālos dāvinājumus.

Par pašvaldības līdzekļiem grāmatas tiek iegādātas apgāda „Zvaigzne ABC” grāmatu veikalā Balvos un elektroniski tiek pasūtītas mājas lapā www.virja.lv/lv

Pārskata periodā bibliotēkas krājuma pārbaude (inventarizācija) nav veikta.

Tabula "Krājuma rādītāji"

	2021	2022	2023
Jaunieguvumi kopā	149	124	310
<i>t.sk. grāmatas</i>	148	124	97
<i>t. sk. latviešu daiļliteratūra</i>	98	29	17
<i>t. sk. bērniem</i>	50	40	33

Izslēgtie dokumenti	38	7	335
Krājuma kopskaits:	5858	5927	5902
<i>Grāmatu krājuma apgrozība</i>	0.43	0,14	0,09
Periodisko izdevumu apgrozība	2.80	2,40	1,17

No krājuma tiek izņemta un norakstīta novecojusi un nolietota literatūra - 2023. gadā tika norakstīti 35 grāmatas un 300 seriālizdevumi.

Tabula "Bibliotēkā pieejamo datubāžu izmantojums"

Dabubāze	2021	2022	2023
Letonika	74	20	
Lejupielādes		6	30
Sesijas		14	22
News	0	0	0

DARBS AR BĒRNIEM UN JAUNIEŠIEM

Bibliotēkā šogad reģistrēti 17 bērni un jaunieši vecumā līdz 18 gadiem. Salīdzinot ar 2022.gadu, diemžēl, gandrīz divreiz mazāk.

Vectilžas pagasta bibliotēkā ir iekārtots stūrītis pirmsskolas vecuma bērniem. Mazie bibliotēkas apmeklētāji var paspēlēties ar rotaļlietām, apskatīt grāmatas, zīmēt, krāsot. Bērniem tiek organizētas grāmatu izstādes. Bērni un jaunieši saņem konsultācijas un ieteikumus, kā izmantot bibliotēkas pakalpojumus, konsultācijas par interneta resursu izmantošanu.

Gada laikā krājums papildināts ar 33 jaunām un skaistām grāmatām bērniem un jauniešiem. Čaklākie lasītāji ir pirmsskolas un sākumskolas vecuma bērni, tāpēc vairāk iepirkta tieši šim vecumposmam paredzētās grāmatas.

Laba sadarbība ir izveidojusies ar Tilžas pamatskolas pirmsskolas izglītības grupu Vectilžā. Bērni kopā ar audzinātājiem apmeklē bibliotēku, lai kopīgi izvēlētos grāmatas lasīšanai grupiņā, kā arī piedalās bibliotēkāres rīkotajās nodarbībās, kuru laikā runāts par dažādu svētku svinēšanas tradīcijām, minētas mīklas, lasītas tautasdziesmas un ticējumi, zīmēts, krāsots, līmēts. 2023. gadā ir notikušas 10 nodarbības:

Janvārī lasījām pasaku "Zilais sils" no Maijas Stepenas grāmatas "Rūķīši pret raganām" un bērni atbildēja uz jautājumiem par šo pasaku.

Janvārī bērniem notika nodarbība “2023. gads – Melnā ūdens truša gads”. Tās laikā pirmsskolas grupas bērni darba lapās izkrāsoja šī gada simbolu - trusi.

Februārī bērniem notika nodarbība “2. februāris – Sveču diena”. Lasījām ticējumus par Sveču dienu, bērni izgatavoja sveci no kartona un dzijas.

Martā notika nodarbība “Pavasaris tautasdziesmās”. Kopā ar bērniem lasījām tautasdziesmas par pavasara vēstnešiem – putniem. Darba lapās bērni izkrāsoja putnus, sameklēja katram putnam atbilstošo ligzdu, minēja putnu nosaukumus, izveidoja putnu no aplikāciju papīra.

Aprīlī - Nodarbība “Lieldienu tradīcijas”. Ar bērniem pārrunājām kādas ir Lieldienu tradīcijas, kādas tradīcijas ir viņu ģimenē. Darba lapās bērni krāsoja Lieldienu simbolu – olu.

Maijā bērni lasīja Daces Copeland stāstu “Tārpiņa Toma ceļojumi”. Pēc stāsta izlasīšanas bērni atbildēja uz jautājumiem par izlasīto, darba lapās izkrāsoja tārpiņu Tomu un no aplikāciju papīra katrs sev izgatavoja grāmatzīmi – tārpiņu.

Septembrī, tiekoties pēc vasaras brīvdienām, kopā ar bērniem izlasījām Anetes Meleces grāmatu “Pazudušais miedziņš”, atrisinājām krustvārdu mīklu, bērni uzzīmēja katrs savu sapnīti.

Novembrī atzīmējam Latvijas dzimšanas dienu – ar pirmsskolas grupas bērniem runājām par to kāda ir mūsu valsts, kādi ir valsts simboli. Darba lapās bērni Latvijas karoga krāsās izkrāsoja Auseklīti.

Decembri, kā katru gadu, pavadījām Ziemassvētku gaidās – kopā ar bērniem un audzinātājiem lasījām Jura Zvirgzdiņa grāmatu “Ziemas pasaka”. Darba lapās bērni izkrāsoja Ziemassvētku dāvanu zeķi un no aplikāciju papīra izgatavoja eglītes rotājumu.

Visi bērnu darbiņi bija aplūkojami izstādēs bibliotēkā.

Pārskata periodā pirmsskolas grupas bērni kopā ar audzinātājiem aktīvi iesaistījās arī LNB lasīšanas veicināšanas programmā “Bērnu, jauniešu, vecāku žūrija 2023”, izlasot un novērtējot visas viņu vecumposmam piedāvātās grāmatas.

Dalībai BJVŽ23 tika uzrunāti arī bērni un jaunieši, kas izauguši no pirmsskolas vecuma. Diemžēl pusaudžu vecuma bērnus un jauniešus pārliecināt lasīt grāmatas ir ļoti grūti, jo šajā vecumā viņi priekšroku dod tehnoloģijām un to piedāvājumiem produktiem.

NOVADPĒTNIECĪBA

Bibliotēkā pieejami mapēs apkopoti materiāli par Vectilžas pagastā notiekošo. Informācija tiek vākta no elektroniskajiem resursiem, arī no vietējā Ziemeļlatgales laikraksta „Vaduguns”. Galvenie virzieni novadpētniecības jomā: pagasta šodienas, kultūras norises „Sporta un atpūtas centrs,” Tilžas pamatskolas pirmsskolas izglītības grupa, Vectilžas bibliotēka, pagasta iedzīvotāji. Novadpētniecības materiālu mapes pieejamas izmantošanai ikvienam bibliotēkas apmeklētājam, kam nepieciešama informācija par kādu konkrētu, sev interesējošu tematu. Materiāli ir apkopoti, sistematizēti un lietotājiem brīvi pieejami novadpētniecības plauktā (mapes, albūmi). Ir apkopota informācija par novadpētniecības materiāliem tiešsaistē - Balvu reģiona kultūrvēstures datubāzē. Turpinās materiālu vākšana un apkopošana par Vectilžas pagastu.

PROJEKTI

Latvijā bērnus aktīvai lasīšanai apvieno LNB Bērnu literatūras centra izstrādāta lasīšanas veicināšanas programma „Bērnu/Jauniešu/Vecāku žūrija.”. Arī Vectilžas bibliotēka ir iesaistījusies šajā programmā un 2023. gadā projekta ietvaros no LNB bibliotēkā ir saņemtas 22 grāmatas par summu EUR 212,76, kā arī ir iepirktas grāmatas par pašvaldības līdzekļiem.

PUBLICITĀTE

Informācija par bibliotēku ir pieejama mājas lapās: www.biblioteka.lv/vectilza, www.kulturaskarte.lv, www.balvi.lv.

Informācija par bibliotēkā notiekošajiem pasākumiem tiek izvietota pagasta pārvaldes telpās, pie ziņojumu dēļa ciemata centrā. Bibliotēkas telpās apmeklētāji var iepazīties ar informāciju par sniegtajiem pakalpojumiem, pasākumiem, izstādēm. Par dažādām aktualitātēm bibliotēkas apmeklētāji tiek informēti arī klātienē.

SADARBĪBAS TĪKLA RAKSTUROJUMS

Vectilžas bibliotēka atrodas vienā ēkā ar pagasta pārvaldi, līdz ar to pastāvīga sadarbība notiek ar Vectilžas pagasta pārvaldi - gan finansiāli, gan iesaistot tās darbiniekus bibliotēkas ikdienas dzīvē.

Pastāvīga sadarbība ir ar Vectilžas pagasta Sporta un atpūtas centra vadītāju M. Aruli.

Ļoti laba sadarbība izveidojusies ar Tilžas pamatskolas pirmsskolas izglītības grupas Vectilža audzinātājām un bērniem.

Sadarbība notiek ar Balvu Centrālo bibliotēku, kā arī citām novada bibliotēkām. Visbiežāk tā ir metodiskā palīdzība, konsultēšanās par bibliotēkas darbu, grāmatu apstrāde, grāmatu apmaiņa, uzdevumu veikšanu, SBA u.c.

Grāmatu apgādi, individuālie dāvinātāji – krājuma komplektēšana. Latvijas Pasts – periodikas abonēšana.

Vecilžas bibliotēkas vadītāja:

Lilita Jermacāne